

Efesierbrevet – Vem tror du att du är? – del 11

11 Du är Guds avbild (5:21-33) (CJ) 2019-01-06

Inledning

- ❖ Den text vi har framför oss är inte svår att förstå – men den kan, beroende på vad man har med sig av livserfarenheter och förförståelse, vara mycket svår att ta till sig.
 - Det kan ofta bero på att man läser texten selektivt och avfärdar det man inte vill ta till sig:
 - Feministen – läser om att kvinnan skall underordna sig och avfärdar hela texten som patriarkal propaganda.
 - Chauvinisten – läser att kvinnan skall underordna sig och tar det som ett stöd för sitt kvinnoförtryck
 - ”Den andlige” – läser styckena och Kristus och församlingen och ser hela texten som en ”andlig metafor” och avfärdar den praktiska applikationen på verkliga relationer mellan man och kvinna
 - Vad jag vill göra är att låta texten tala, och utlägga vad den egentligen säger i sin helhet, vad den helheten betyder och hur vi bör applicera det
- ❖ För att göra det är det några saker vi behöver greppa och förstå:
 - Paulus talar här till en specifik och begränsad grupp av människor – vilka är de och vad kännetecknar dem?
 - Gud skapade människor till sin avbild i två distinkt skilda former – man och kvinna (1 Mos 1:27)
 - Här talas om underordnande – vi behöver förstå vad det betyder och vad det innebär.
 - Här talas om att vara huvud – vi behöver förstå betydelse och innebörd av det också.
 - Det finns en ordning i texten och det finns en distinktion, vi behöver hitta och se båda dessa.
- ❖ De här 5 sakerna ska vi använda för att låta texten tala, utlägga vad den säger, förstå vad det betyder och låta den betydelsen få en tillämpning.

11.1 Vi är Guds avbild – äktenskapet är en avbild

- ❖ Den specifika grupp människor Paulus nu talar till är Kristna gifta män och kvinnor som lever andefyllda liv i Kristus
 - Alla människor är skapade till Guds avbild och alla, precis alla, är i lika stor mån bärare av denna avbild.
 - Imago Dei i oss är vad som ger människan ett unikt värde och alla människor, precis alla, är lika dyrbara.
 - Men: Enbart de människor som Gud fyllt med sin ande och som därefter lever sitt liv i Kristus har av nåd återfått förmågan att leva liv som behagar Gud (Rom 8:8-9)
- ❖ Ett kristet äktenskap är ett förbund skapat av Gud, fyllt av kraft genom Guds ande och ingått mellan två makar i Kristus.
 - Enbart två pånyttfödda troende makar kan ingå i ett Bibliskt förbundsäktenskap.
 - Gud skapar en ny enhet (Echad) av två individer (1 Mos 2:24, Matt 19:4-6, Ef 5:31).
 - Förbundsäktenskapet är en välsignelse och ett privilegium, men det har också sina förbundsvillkor.
- ❖ Äktenskapet, så som Gud har avsett att ett sådant skall vara är samtidigt en blid, en illustration av förhållandet mellan Kristus och församlingen.
 - Det skapas en enhet – en ny andlig organism. Kvinnan blir förenad med mannen som en bild av hur församlingen blir förenad med Kristus, Paulus gör den parallellen här med mening.
 - Mannen är kallad att älska som Kristus – utgivande osjälvisk kärlek – här finns en kallelse till alla gifta kristna män, en uppmaning och en förväntning.
 - Kvinnan är kallad att följa som församlingen – vandra med den älskade under hans ledning och beskydd, att vara en medspelare och en hjälpare. Inte som en slav eller tjänare, utan på det sätt som den Helige ande beskrivs som vår hjälpare, vår Parakleitos.
 - Härifrån stammar ideal som är i det närmaste utdöda i vår tid, det sant feminina och det sant maskulina, här finns en frihet i att få vara exakt så som Gud har avsett för oss att vara – att gå in under hans skapelseordning med glädje.

11.2 Guds skapelseordning, manligt/kvinnligt

- ❖ Det finns en klar och tydlig distinktion i Guds skapelseordning mellan manligt och kvinnligt
 - Skapelseberättelsen gör skillnad (1 Mos 1:27)
 - Paulus gör skillnad (1 Tim 2:11-12, Ef 5:23, m.fl.)
 - Petrus gör skillnad (1 Pet 3:1-7)
 - Jesus gör skillnad (Matt 19:4-6)
- ❖ Det finns ett orättfärdigt kvinnoförtryck i världen och det tar sig uttryck även bland Kristna
 - Kvinnoförtrycket är ett uttryck för synd – män som syndar mot den skapelseordning Gud har satt in dem i och mot den Gud som har gett dem en maktposition.
 - Botemedlet mot synd är inte mer synd. Botemedlet mot synd är omvändelse, upprättelse och helgelse.
 - Det innebär att en strävan efter "Jämställdhet" i mänsklig mening, är dömt att misslyckas därför att Gud inte har skapat jämställda individer stöpta i samma form, utan jämlika individer i olika form. Distinkta bärare av hans avbild men med två olika aspekter.
- ❖ Olika men jämlika
 - Män och kvinnor är skapade olika, bästa bilden jag kan komma fram med är en vänster och en högerhand.
 - Det finns några saker du nästan bara kan göra med din högra eller din vänstra hand, om du försöker använda "fel" hand så blir resultatet inte bra.
 - Det finns många saker du gör lika bra med endera handen
 - Det finns också många saker du enbart kan göra om du använder båda dina händer i samverkan.
 - För att du skall kunna göra allting som du behöver göra så måste dina händer göra det de är ämnade att göra, likaså med församlingen och likaså med äktenskapet.
 - Därför behövs en ordning och ett underordnande.

11.3 Ömsesidigt underordnande

- ❖ Ordet "Underordna" är ett sammansatt ord bildat av under (hypo) och ordning (tasso),
 - Man skulle kunna säga "Att gå in under den ordning som blivit utsedd"
 - Det finns inget nedvärderande i detta, det handlar om att tjäna på den plats Gud har avsett.
- ❖ Första uppmaningen är till ömsesidigt underordnande "i vördnad för Kristus".
 - Av vördnad för Kristus som gett sitt liv för oss, ger vi våra liv för honom och ett av sätten som vi gör det på är att med glädje gå in under den ordning han har avsett för oss att leva i.
- ❖ Andra uppmaningen är för kvinnor att underordna sig "sina män"
 - Det innebär inte att kvinnor överlag är underordnade män överlag
 - Det innebär inte heller att kvinnor skall vara sina mäns tjänare eller något i den stilen.
 - Det innebär helt enkelt att som gift kristen andefylld kvinna med glädje bejaka den ordning som Gud har föreskrivit för ett kristet förbundsäktenskap: Att mannen är huvud för det förbundet.

11.4 Att vara huvud

- ❖ Vi använder ordet huvud på samma sätt på svenska som Paulus här gör i grundtexten, vi kan till exempel tala om att någon är "huvudansvarig". Det är precis vad texten säger här: En man är sin hustrus huvud.
 - Det betyder att en man är huvudansvarig för sin familj, den ursprungliga betydelsen av att vara "husfader"
 - Det finns ett delat ansvar, men just huvudansvaret ligger tydligt på mannen i ett kristet äktenskap.
 - Detta går tillbaka till skapelsen och fallet: Adam var huvudansvarig och Gud utkrävde främst ansvar av honom.
- ❖ Vad "huvudskap" inte innebär
 - Vara chef
 - Vara dominerande
 - Vara bättre än
 - Bli betjänad
- ❖ Vad huvudskap innefattar (bland annat)
 - Bära ansvar

- Fälla avgörandet
- Leda från fronten
- Betjäna, beskydda och bevara.

11.5 Att älska som Kristus – Ett stridsrop till sann manlighet

- ❖ Det finns en ordning här: Den syns bäst i vers 33 – Mannen älskar först, kvinnan underordnar sig därefter
 - Eftersom mannen är huvud har han yttersta ansvaret i ett förbundsäktenskap, det är en svår synd för en man att vara passiv – då följer vi i Adams spår och inte i Kristus
 - En kvinna kan inte underordna sig en man som inte är i Kristus, då upphör han funktionellt att vara huvud, därför att han själv funktionellt är "huvudlös" han följer inte Kristus som är mannens huvud.
 - En kvinna som är älskad med Kristuslik kärlek har lättare att underordna sig, det gör mindre ont i köttet. Därför skall en man älska sin kvinna till älskvärdhet.
- ❖ Det finns en distinktion här: Den syns också i vers 33 – Kvinnan behöver främst kärlek, mannen behöver främst respekt.
 - Det här hänger ihop med fördelningen mellan manligt och kvinnligt och med de olika följderna av förbannelsen efter syndafallet
 - Mannen är kallad att leda och bära ansvar, det är en omöjlig uppgift om han inte blir respekterad och därför är hans primära behov att bli bemött med respekt och att kvinnan gör sin del och går in under hans ledning.
 - Kvinnan är kallad att följa och hennes del av förbannelsen är delvis att revoltera mot den ordningen och därför är hennes primära behov att vara älskad så att det finns en trygghet och säkerhet i att följa den som älskar.
 - Givetvis behöver även män kärlek och kvinnor bli respekterade, men distinktionen handlar om primära behov.
- ❖ Detta är ett upprop till sann manlighet – Att älska så som Kristus.
 - Att vara en Kristen äkta man är ingen barnlek och ingenting för pojkar.
 - Vi skall älska utgivande – utlämna oss själva
 - Vi skall älska helgande – bära huvudansvaret i både med och motgångar
 - Vi skall älska förhärligande – Med restaurerande Kristus kärlek som bygger upp och inte river ner.

11.6 Slutsats: Det finns en välsignelse här – missa inte den

- ❖ Det predikas och undervisas för lite om detta, och vi ger alltför lätt efter för tidsandan – ta vara på den välsignelse som ligger i att leva i enlighet med Guds ordning
- ❖ Det finns stora utmaningar här, och gott om trasiga äktenskap – låt inte det bli en anledning till misströstan, utan låt det istället bli en anledning till att kämpa ännu hårdare, i bön, i gemenskap, i undervisning och i ditt eget liv.
- ❖ Det finns en stor välsignelse i att leva i äktenskapet som ett förbund inför Gud – se till att du inte går miste om den välsignelsen, och om du känner att du inte har funnit den fullt ut: Sök hjälp av någon som kan vägleda dig.
- ❖ Det finns en allvarlig kallelse till alla Kristna män här – att leva i självutgivande kärlek. Det börjar i äktenskapet, sprider sig till familjen och får ett utflöde i resten av världen. Var inte självisk, ta ansvar och lev enligt Guds vilja.
- ❖ Slutligen: Till dig som inte lever i ett äktenskap – Gud har på intet sätt glömt dig och ditt liv är lika meningsfullt och viktigt som den som är gift. Det finns andra välsignelser som Gud ger åt dem som lever ett rent liv utanför äktenskapets förbund, andra men inte för den skull mindre välsignelser: Ta vara på dem.

AMEN!

Instuderingsfrågor:

- ❖ Vad innebär det att äktenskapet är ett förbund och vad karakteriserar förbundstanken i Bibeln? Hur förhåller sig det till förbundsäktenskap?
- ❖ Vad innebär det att Gud skapade människan till man och kvinna enligt 1 Mos 1:27, vad kan du se av Guds avsikter med att skapa två kön?
- ❖ Hur tänker du kring begreppet huvudskap i ljuset av att Kristus är kyrkans huvud enligt Ef 5:23?

- ❖ Hur skulle du förklara underordnande bland Kristna för någon som inte tror men som vill förstå?
- ❖ Hur skulle du beskriva sann manlighet utifrån vad Bibeln lär? Och vad är i så fall sann kvinnlighet?